

Diễn biến cuộc thảm sát trên quảng trường Thiên An Môn năm 1989

Vương Đan đang nêu lên nguyện vọng của sinh viên. Ảnh: GEO Epoche.

Dù sự kiện thảm sát trên quảng trường Thiên An Môn được cả thế giới biết đến, nhưng suốt 26 năm qua Đảng Cộng sản Trung Quốc (ĐCS TQ) vẫn luôn phủ nhận cuộc đàn áp này.

26 năm trước vào ngày 4/6/1989, hàng ngàn sinh viên đã bị giết chết một cách man rợ tại quảng trường Thiên An Môn bởi quân đội của ĐCS TQ bằng súng và bánh xe tăng ...

Bối cảnh

Năm 1989, kinh tế Trung Quốc gặp khó khăn, lạm phát tăng cao, người dân đói khổ trong khi tham nhũng tràn lan trong hàng ngũ các quan chức ĐCS Trung Quốc. ĐCS TQ vẫn luôn đánh bóng mình với ngôn từ “Đảng là quang vinh vĩ đại”, là “không bao giờ sai” và dập tắt tất cả các tiếng nói hay nguyện vọng của giới trí thức và sinh viên thời bấy giờ. Điều này gây ra nhiều bất bình trong dân chúng.

Do đó vào tháng 4/1989, khi cố Tổng Bí thư Hồ Diệu Bang qua đời, người dân Trung Quốc xuống đường dự lễ tang và thương tiếc cho một người luôn có xu hướng cải cách, đồng thời cũng biểu tình phản đối nạn tham nhũng và độc đoán không dân chủ của chính quyền.

Diễn biến cuộc biểu tình

Cuộc biểu tình kéo dài khiến Bắc Kinh lúng túng, nhiều đảng viên cấp cao lại tỏ vẻ ủng hộ, thậm chí yểm trợ cho người dân biểu tình.

Lễ tang Hồ Diệu Bang đã biến thành cuộc biểu tình phản đối tham nhũng, yêu cầu dân chủ. Ảnh: GEO Epoche

Sinh viên của Đại học Bắc Kinh đã thành lập “Liên hiệp Sinh viên Thống nhất”, với 7 lãnh đạo trẻ tuổi, trong đó có Vương Đan là một sinh viên khoa Sử 20 tuổi.

Vương Đan đang nêu lên nguyện vọng của sinh viên. Ảnh: GEO Epoche.

Ngày 22/4/1989, ngày diễn ra tang lễ của ông Hồ Diệu Bang. Khi bình minh chưa ló dạng, hơn 80.000 sinh viên của 20 trường đại học diễu hành tiến đến quảng trường Thiên An Môn.

Trong khi chỉ vì muốn đề xuất chính kiến của mình mà sinh viên bị tờ “Nhân dân Nhật báo” quy kết cho là các phần tử “bạo loạn”, “phản động” và “làm chính trị”. Sinh viên bỗng chốc trở thành tội phạm của quốc gia, thành những phần tử đối nghịch với Đảng.

Ngày 27/4/1989, đoàn người biểu tình kéo nhau đi khắp thành phố Bắc Kinh, giương cao những tấm biểu ngữ và hô vang “*tự do dân chủ muôn năm.*” Hàng trăm ngàn người đứng ngoài cũng cổ vũ và hô to theo đoàn người biểu tình, trong đó có nhiều người còn cẩn thận nhắc nhở cảnh sát đừng đánh sinh viên.

Sau cuộc diễu hành, họ tụ tập về quảng trường Thiên An Môn, lúc này con số đã lên đến 150.000 người.

Ngủ qua đêm tại Thiên An Môn, biểu tình kéo dài khiến lãnh đạo sinh viên gặp khó khăn trong việc cung cấp thức ăn nước uống, và điều kiện sinh hoạt. Ảnh: GEO Epoche

Nội bộ ĐCSTQ chia làm 2 phe rõ rệt, một phe theo Tổng Bí thư Triệu Tử Dương muốn thương lượng với sinh viên, và một phe theo Thủ tướng Lý Bằng muốn dập tắt cuộc biểu tình nhưng chưa tìm được biện pháp mạnh nào.

Ngày 4/5/1989 là ngày kỷ niệm phong trào ngũ tứ (biểu tình phản đối việc giao tỉnh Sơn Đông cho Nhật Bản), có đến nửa triệu người tập trung ở quảng trường Thiên An Môn tưởng niệm cuộc biểu tình này.

Ngày 17/5/1989, một triệu người đổ về Thiên An Môn bằng các phương tiện khác nhau, bao gồm sinh viên, công nhân, trí thức, nhân viên nhà nước, nhà báo của tờ “Nhân dân Nhật báo”, đài truyền hình nhà nước và cả những cảnh sát trẻ tuổi ... Họ giơ cao biểu ngữ “*Đặng, anh già rồi*” hay “*Giá cả tăng, lương teo lại.*”

Trong khi ông Triệu Tử Dương hoàn toàn không có ý định đàn áp sinh viên thì các vị lãnh đạo lão thành lại muốn tiến hành đàn áp. Ông Đặng Tiểu Bình nói “*Chúng ta sẽ giết 200 nghìn người để đổi lấy 20 năm ổn định*”. Ý tưởng của ông Đặng Tiểu Bình phù hợp với mục đích căn bản của ĐCS TQ là nắm quyền cai trị độc tài, vì vậy nó đã được ĐCS TQ chấp thuận.

Ông Triệu Tử Dương muốn đàm phán với sinh viên và không đồng ý tiến hành đàn áp. Điều này không phù hợp với mục đích của Đảng. Do đó, ông bị cách chức, cách ly và bị giam lỏng tại gia cho đến ngày qua đời.

Biểu tình khắp Bắc Kinh. Ảnh: GEO Epoche

Diễn biến cuộc thảm sát

Ngày 20/5/1989, Thủ tướng Lý Bằng huy động 22 sư đoàn với xe tăng và đại bác, tổng cộng 180.000 quân tiến vào thủ đô.

Các sinh viên trong doanh trại chỉ huy cuộc biểu tình tuyệt thực phân phát một tờ truyền đơn mà trong đó họ yêu cầu “chống lại cuộc tiến quân của quân đội”. Hơn 270 chiếc xe buýt được đẩy ra ngã tư và xi hơi lốp để làm chướng ngại vật.

Để chặn quân đội lại, tài xế xe buýt để xe của họ nằm ngang qua trên các đại lộ của Bắc Kinh và xì lốp xe. Ảnh: GEO Epoche

Đến lúc này vẫn còn 500 ngàn người tại quang trường Thiên An Môn, sinh viên vẫn đang kiểm soát quảng trường này.

Ngày 29/5/1989, cuộc biểu tình kéo dài làm nhiều sinh viên kiệt sức, không khí cuộc biểu tình đã giảm hẳn xuống. Nhiều sinh viên tin rằng mình đã chuyển tải được thông điệp đến các lãnh đạo Đảng và người dân toàn xã hội rồi.

Trong lúc tinh thần của sinh viên đang chùng xuống, thì lúc 22 giờ 30, sinh viên của Học viện Nghệ thuật Trung ương đẩy “Nữ thần tự do” ra Thiên An Môn. Đây là một bức tượng cao 10m bằng thạch cao được tạc theo bức tượng Nữ thần Tự do ở New York. Bức tượng được khai mạc vào sáng hôm sau và được đặt bên cạnh đài kỷ niệm của những người anh hùng. Điều này khiến cho tinh thần sinh viên phấn chấn hơn lên.

Thiên An Môn ngày 30 tháng 5 sinh viên đưa tượng nữ thần tự do cao 10m. Đối với nhiều người hiện giờ đã kiệt sức thì đây là một biểu tượng mới của hy vọng – thế nhưng đối với giới lãnh đạo nhà nước thì đây là một sự khiêu khích ngay giữa Bắc Kinh. Ảnh: GEO Epoche.

Ngày 2/6/1989, ông Đặng Tiểu Bình nói, *“Tôi đề nghị để cho quân đội khẩn cấp thực hiện kế hoạch giải tỏa quảng trường vào tối nay và kết thúc trong vòng hai ngày.”*

0 giờ ngày 3/6/1989, quân đội đang đóng ở ngoại ô được lệnh tiến vào thành phố. Những người lính này được thông báo rằng Bắc Kinh có một cuộc bạo động, nhiều người lính đã bị bắt cóc và giết chết. Quảng trường Thiên An Môn hiện đang bị chiếm giữ bởi những kẻ bạo loạn phản cách mạng và cần phải bị tiêu diệt.

Sau này những người lính mới hiểu rằng đây chỉ là thông tin bịa đặt, nhiều người vì điều này mà cho đến ngày nay vẫn còn bị dằn vặt trong nước mắt.

Nhiệm vụ kiểm soát Thiên An Môn được giao cho sư đoàn 112 và 113, sư đoàn xe tăng số 6 của quân đoàn 38.

Quân lính mặc thường phục giả dạng người dân để dọn dẹp các chướng ngại trên đường phố cho xe quân sự và xe tăng tiến vào.

1 giờ sáng, sinh viên nhận được tin quân đội đang tiến vào, thông tin được loan báo nhanh chóng đến quảng trường Thiên An Môn và các trường đại học, nhiều người đã tụ tập tại các ngã tư đường để cản xe quân đội.

18h30 chính quyền thành phố Bắc Kinh ra thông báo: *“Đừng ra đường phố và đến Thiên An Môn. Tất cả các công nhân phải ở lại nơi làm việc và tất cả các công dân phải ở trong nhà để bảo vệ cho tính mạng của mình.”*

21 giờ 00, nhiều sinh viên và người dân đã trở về nhà sau những lời cảnh báo, một số khác kéo đến các khu phố ngoại thành để chặn đường quân lính. Đại lộ Trường An vắng vẻ, chỉ còn khoảng 1.000 người biểu tình đứng ở đó. Nhưng vẫn còn vài chục ngàn người chiếm giữ Thiên An Môn.

22 giờ 30, gần cầu Mộc Tê Địa, khoảng 10.000 người chặn một đoàn xe tải quân đội lại. Những chiếc xe tải dừng lại cách đám đông 20 hay 30 mét. *“Phát xít! Quân giết người!”* tiếng người dân hô vang lên, người dân ném gạch đá và chai lọ vào binh lính.

Quân lính bất thành linh bắn vào đám đông, hàng trăm người dân và sinh viên đã gục xuống trong vũng máu.

23 giờ, xe tải chở quân đội tiến vào thành phố, để lại hàng trăm người chết và bị thương nằm la liệt, nhiều người dân cố gắng đẩy những chiếc xe buýt đang bị cháy lên cầu Mộc Tê Địa để chặn các đoàn xe chở quân tiếp theo.

Chủ nhật lúc 1 giờ sáng ngày 4/6/1989, quân đội được trang bị súng AK 47 cùng xe tải và xe tăng xông vào quảng trường Thiên An Môn từ mọi hướng. Những người lính đã

bị lừa dối rằng, sinh viên trong quảng trường là bè lũ phản động, chống đối Đảng cần phải bị tiêu diệt.

Xe tăng tiến vào Thiên An Môn

4 giờ sáng bất thình lình trời tối sầm lại, đèn điện trong quảng trường Thiên An Môn bị tắt hết. Quân lính tiến vào quảng trường, người biểu tình không thấy do trời tối.

4h30 đèn điện lại vụt sáng trở lại, lúc này các sinh viên mới giật mình khi phát hiện mình đã bị quân lính bao vây chặt, gồm cả xe tăng cũng tiến vào.

Đổi mặt

Thảm sát

Tiếng súng nổ... Nhiều người trúng đạn đổ vật xuống trong vũng máu, tiếng xe tăng gầm lên san bằng tất cả. Quảng trường Thiên An Môn ngập trong máu, hàng ngàn sinh viên đã bị giết hại.

Một số sinh viên chạy thoát được ra ngoài bị xe tăng bám theo. Phương Chính là một sinh viên của Đại học Thể dục Thể thao Bắc Kinh. Anh cũng có mặt ở Thiên An Môn lúc đó nói rằng: *“Khoảng 6 giờ ngày 4/6, chúng tôi rút khỏi quảng trường. Sau khi đi qua quảng trường, những chiếc xe tăng đã vòng lại lao về phía các sinh viên và bao vây họ, những người đang trên đường trở về trường của mình. Tôi là một trong những nạn nhân. Xe tăng đã cán qua chân tôi. Nhiều sinh viên của Đại học Bắc Kinh đã bị xe tăng cán chết. Một số thậm chí còn bị nghiền nát.”*

Dòng nước mắt đã chảy đến khô cạn trên khuôn mặt của những bà mẹ có con trai bị giết chết, rất nhiều bà mẹ thậm chí còn không thể tìm được xác con do bị xe tăng nghiền nát đến biến dạng.

Sau đó ĐCSTQ lập hồ sơ tất cả các sinh viên tham gia biểu tình với quy kết họ đã *“làm chính trị”*, một số sinh viên chạy trốn được ra nước ngoài và kể lại cuộc đàn áp đẫm máu tại quảng trường Thiên An Môn.

Đến nay ĐCSTQ vẫn che dấu và không thừa nhận cuộc đàn áp này với người dân Trung Quốc. Hàng năm cứ đến ngày 4/6, chính quyền lại kiểm soát chặt chẽ thông tin tưởng niệm cuộc biểu tình này, internet cũng được kiểm soát rất chặt.

Thế nhưng, nhiều người dân Trung Quốc vẫn không thể quên ký ức về một Thiên An Môn đẫm máu. Những người mẹ có con bị giết hại đã thành lập *“Hội những người mẹ Thiên An Môn”*. Hàng năm cứ đến ngày 4/6 cộng đồng người Hoa toàn thế giới đều có tưởng niệm những nạn nhân đã bị giết hại.

Chiều mừng 4/6/2014 ở công viên Victory, Hồng Kông, khoảng 180 nghìn người lặng lẽ thấp nền tưởng niệm các sinh viên thiệt mạng dưới bánh xe tăng trong vụ thảm sát đẫm máu năm 1989 ở Thiên An Môn.

Những người lính 26 năm trước từng giương súng bắn vào sinh viên, hay lái xe tăng nghiền nát thi thể họ, giờ đây đã nhận ra rằng mình bị Đảng lừa dối. Người mà họ giết chết không phải là những “kẻ phản động” hay “làm chính trị”, chống đối lại nhân dân, mà đó là những con người hoàn toàn vô tội.

Lý Hiểu Minh là một sỹ quan quân đội từng tham gia đàn áp sinh viên tại Thiên An Môn kể cho đài truyền hình NOW Hồng Kông về sự kiện này: *“Chính quyền nói dối rằng nhiều binh lính của binh chủng giới nghiêm đã bị bắt cóc, giết hại; bị cướp vũ khí và một cuộc bạo loạn đã xảy ra ở Bắc Kinh. Vì thế họ cho rằng một cuộc bạo động phản đối cách mạng đã diễn ra.”*

Không chỉ binh lính, mà ngày càng có nhiều người dân biết về sự thật này. Thế nhưng biết đến bao giờ ĐCS Trung Quốc mới thừa nhận và trả lời cho người dân Trung Hoa về tội ác mà Đảng đã gây ra tại quảng trường Thiên An Môn vào năm 1989?

Ngọc Hải Đăng

Nguồn: <https://daikynguyenvn.com/trung-quoc/dien-bien-cuoc-tham-sat-tren-quang-truong-thien-an-mon-nam-1989.html>

www.vietnamvanhien.net